

Parol!

Anul 2016 nr. 1

*Școala Gimnazială
"Ion Luca Caragiale" Baia Mare*

ISSN 2501 - 899X

Sumar

Cuvânt înainte	4
Din lumea inocenței	5
• Scrisoare deschisă către doamna învățătoare • Cine știe ce este fericirea? • Limba română este patria mea • Școala - un dar al vieții • Iarna copiilor	
Materia și materiile	12
• De ce iubim CHIMIA? • 20 de lucruri uimitoare despre corpul uman • Terapia prin muzică • Vocația luminii în opera eminesciană • Importanța sportului în școală și în viața noastră • Legile lui Murphy despre calculatoare - informatică • Analiza morfo-sintactică a cuvintelor • Propoziția subordonată • Ajutor pentru elevi! Aplicația PhotoMath, care rezolvă rapid ecuații	
English corner	24
• Optimism vs. Pessimism • The significance and effects of colours in our lives	
De profundis	26
• Acta non verba • Bendis-Artemis-Diana • Câteva cuvinte despre daci • Legenda lui Dromichete • Legenda marelui lup alb • Povestea limbii române	
Povești de trezit copiii	38
• Lada cu lacătul ruginit • Prea multe întrebări... • Universul cosmic - incursiune în universul picturii	

Caragiale

O revistă se naște din nevoia de a găsi un spațiu de manifestare pentru un grup de persoane, care caută să transmită un mesaj – informațional sau artistic – către un grup țintă. În cazul nostru, al unei reviste școlare, grupul invitat să se manifeste în paginile revistei și grupul țintă sunt același: colectivul de elevi și profesori al Școlii Gimnaziale „I.L. Caragiale”.

Am considerat necesar un astfel de spațiu, întrucât întotdeauna într-o școală vor exista elevi talentați și care au ceva de spus sau chiar mai puțin talentați, dar cu o extraordinară dorință de a se implica în astfel de proiecte, precum și profesori dornici să îi susțină. Chiar dacă, pentru unii elevi, miza o reprezintă în primul rând o notă de 10, ei merită încurajați ori-

cum, pentru că dintr-o astfel de „întâmplare” se poate descoperi un talent, o pasiune. Surpriza plăcută au constituit-o acei elevi care și-au manifestat dorința de implicare fără a întreba de recompense, deci mânați de alte interese, mai profunde, precum și acei profesori care și-au adus contribuția din plin și cu toată dăruirea, fără a lăsa străbată sentimentul obligației.

Așa s-a născut revista *Parol!*, al cărei ascendent îndepărtat (2008) ne-a lăsat un nume cu iz caragialian, ce ne obligă să ne ținem de cuvânt atunci când spunem că revista va avea o apariție periodică, anuală, fiind deschisă tuturor elevilor talentați ce vin din urmă. Parol!

Prof. Taloș Crina

Scrisoare deschisă către doamna învățătoare

Doamna învățătoare,

Îmi era dor de dumneavoastră, așa că m-am gândit să vă scriu o scrisoare.

Oare cum se simte doamna învățătoare după atâția ani? M-am întrebat singur.

Îmi aduc aminte și acum, după ani și ani, cu mult drag, de clipele petrecute împreună. Sentimentul acesta m-a încercat azi, când am trecut pe lângă școala în care am petrecut opt ani minunați din viața mea. Acum doresc să vă transmit gândurile mele sincere, care sunt convins că vă vor face plăcere. Vă doresc viață lungă, sănătate și multe bucurii alături de cei dragi și totodată țin să vă mulțumesc din suflet pentru tot ceea ce ați făcut pentru mine.

Cu drag și cu respect,
al d-voastră fost elev, Ionuț Ghiț
(fost elev din clasa a IV-a A)

Stimată doamnă învățătoare,

Mai întâi de toate, cred că ar trebui să mă prezint: sunt fostul d-voastră voastră elev, Andrei, care stătea întotdeauna în a doua bancă, rândul din mijloc, care s-a străduit să rămână în amintirea d-voastră un elev cuminte, politicos, timid, cu rezultate bune la învățătură și la purtare.

Dumneavoastră ce mai faceți? Sper că sunteți bine, sănătoasă și că aveți aceeași răbdare și dragoste pentru a educa elevii. Eu sunt proaspăt tătic al unui băiețel și profesor de sport la o școală din oraș. Sportul a fost pasiunea mea de mic și această meserie îmi realizează un vis.

În încheiere, doresc să vă mulțumesc pentru răbdarea și dragostea cu care ne-ați învățat patru ani din viață și să vă urez sănătate, putere de muncă și multe împliniri!

Cu respect,
Andrei Vanea
(fost elev din clasa a IV-a A)

Dragă doamnă învățătoare,

Acum, la 10 ani de când am terminat clasa a IV-a, mă gândesc cu drag la cea care mi-a îndrumat pașii spre tărâmul cunoașterii. Vă mulțumesc din suflet pentru tot ceea ce m-ați învățat în cele patru clase primare. Datorită dumneavoastră am ajuns să iubesc cartea, știința și să fiu un elev bun. Acum sunt student la Facultatea de Chimie din Cluj-Napoca, unde învăț ca să devin un chimist priceput. Sper că vă mai amintiți de mine!

Cu drag,
Andrei Șomkereki

(fost elev din clasa a IV-a A)

Doamna învățătoare,

Am lăsat agitația stârnită în jurul meu să se domolească puțin înainte de a vă vorbi din adâncul sufletului. Tocmai mi s-a oferit șansa să devin medic rezident la spitalul județean din Baia Mare. Când am auzit vestea, primul meu gând, după mama mea, s-a îndreptat către dumneavoastră. Fără dumneavoastră, fără mâna plină de afecțiune pe care ați întins-o copilului gingaș care eram, fără învățătura și exemplul oferit, nimic din toate acestea nu s-ar fi întâmplat. Îmi amintesc cu drag de munca și de generozitatea d-voastră, pe care le-ați investit în cele douăzeci și patru de suflete, drept pentru care vă voi rămâne mereu recunoscător.

Cu mult respect

George Croitor

(fost elev din clasa a IV-a A)

Cine știe ce este fericirea?

Majoritatea oamenilor tind spre fericire... dar ce înseamnă fericirea? Ce este ea de fapt? Elevii claselor a 6-a au câteva teorii legate de această minunată și enigmatică stare.

Prof. Lavinia Buda

Fericirea este cel mai important sentiment din lume. Nu cred că ar putea exista o persoană care să nu fi simțit acest sentiment vreodată. Fericirea nu este un simplu sentiment ca tristețea, furia, frica, gelozia și multe alte sentimente, ea este cel mai pur sentiment. Vă propun să fiți fericiți, cât trăiți!

Karina Cârța

Într-o societate atât de rapidă nu mai dăm importanță lucrurilor mărunte care ne pot face fericiți. Uităm că nu trebuie să se întâmple ceva neobișnuit ca să fim fericiți. Putem fi fericiți oricând, indiferent de ceea ce se întâmplă.

Andrada Creștin

Fericirea este o atitudine pe care noi toți o avem.

Doar noi ne putem face fericiți, nimeni altcineva. Dacă ești fericit în jurul unui grup deprimat, aceștia vor deveni și ei fericiți, fiindcă fericirea se molipsește. Consideră fericirea ca un ideal. Cu cât ești mai fericit și mai bucuros, cu atât vei trăi mai mult. Adevărata fericire este atunci când un om are lângă el toate persoanele dragi și toate lucrurile care îl fac fericit.

Marius Meci

Chiar dacă durează puțin, fericirea este mare, încât îți umple sufletul și inima de îți vine să plângi de fericire.

Roland Szedlak

Toți cunoaștem noțiunea de fericire, fiecare dintre noi am simțit-o măcar o dată, dar nu îi putem da o definiție, chiar dacă știm când suntem fericiți și ce căutăm când visăm la fericire. Pentru fiecare, "a fi fericit" înseamnă altceva.... Rețeta fericirii? Nu există. Diferă de la o persoană la alta. Pe unii îi fac fericiți banii, pe alții prietenii, iubirea și bunătatea. Fericirea o găsim în orice lucru care ne face să zâmbim.

Ionela Ardelean

Fericirea este sentimentul care te face mândru că trăiești.

Gabriel Nagy

Eu consider că fericirea este o stare sufletească pe care o are un om când se simte foarte bine sau când cineva spune o glumă bună. Eu cred că fericirea este o stare sufletească fără de care nu am putea trăi.

Tudor Ciociu

Fericirea este nedefinită. Ea depinde de noi; dacă noi vrem să fim fericiți, o facem. Fiecare își grupează doza de fericire; ea nu are o rețetă, ci vine de la sine.

Bogdana Pop

Unele persoane sunt fericite datorită altor persoane fericite de lângă ele. Printre acele persoane mă număr și eu. Eu fac lumea de lângă mine fericită, deoarece, la rândul meu, primesc fericire.

Timea Lukats

Fericirea este împlinire sufletească. Ea ne curăță sufletul de supărare și de greșelile pe care le facem.

Alexandru Stanciu

Fericirea este un sentiment încântător, care îi face pe oameni sănătoși și plini de viață.

Gabriela Kőlz

Fericirea este cel mai frumos sentiment.

Anamaria Pâtcă

Fericirea înseamnă dragostea și iubirea noastră pentru o persoană, care ne susține în tot ceea ce facem noi la școală; de asemenea, fericirea este bunătatea pe care o primim de la acea persoană dragă care ne iubește.

Alexandru Lazăr

Fericirea este un sentiment de neuitat care cauzează fluturi în stomac. Fericirea este emoționantă.

Melania Pinces

Fericirea este prezentă atunci când ne iubim unii pe alții și când suntem veseli că ne jucăm.

Ștefan Pușcaș

Fericirea se aseamănă cu prietenia, este acel sentiment pe care-l ai când stai lângă cineva drag. Fericirea este de nedescris.

Nicușor Panaite

Fericirea este sentimentul care exprimă iubirea față de alții.

Georgiana Ile

Și profesorii care îndrumă copiii Școlii Gimnaziale „I. L. Caragiale” simt fericirea într-o multitudine de feluri:

„Fericirea înseamnă să dăruiești, să simți că ai lăsat ceva în urma ta, să fii convins că nu ai trăit doar pentru atingerea confortului tău personal, să faci niște eforturi ca să schimbi cel puțin un aspect al vieții în mai bine și să constăți într-o zi, mai devreme sau mai târziu, că eforturile tale nu au fost în zadar.”

prof. Crina Taloș

„Fericirea este o stare creată de a face, a fi sau a avea parte de bine și frumos.”

prof. Sorin Ionescu

„Fericirea este o stare de speranță. Fericirea este emoție.”

prof. Mărioara Luca

„Mă simt fericită atunci când merge internetul și când este vacanța de vară.”

prof. Cristina Hogye

„Fericirea reprezintă disciplina de la clasa a VI-a A.”

prof. Călin Borota

„Fericirea o ai atunci când aduci bucurie celor din jur.”

prof. Cristina Incze

„Scopul nostru pe pământ este să fim fericiți. Fericirea este simțită atunci când suntem împăcați cu noi înșine; înseamnă liniște și împlinire sufletească, iubire necondiționată, încredere, dăruire.”

prof. Lavinia Buda

„În funcție de educație, de starea psihică, temperament, hobby-uri, comunicarea cu cei din jur, se poate manifesta în diferite moduri starea de bine pe care o numim fericire. Te poate face fericit un zâmbet dimineața, ajutorul celor nevoiași, mulțumirea părinților.”

prof. Valentina Butoi

„Fericirea este zâmbetul unui copil.”

prof. Ionița Mateșan

„Să simt adierea vântului în mijlocul naturii, să-mi inunde ochii un apus de soare, să aud liniștea în răsunetul soarelui și să descopăr că am făcut fericiți alți oameni, fără să-mi fi propus acest lucru.”

prof. Delia Vancea

Limba română este patria mea

Într-o zi, la școală, în ora de română, doamna profesoară ne-a citit câteva rânduri ale poetului Nichita Stănescu. O propoziție a acestuia mi s-a întipărit în minte: *Limba română este patria mea*. Mă gândeam că e cel puțin ciudat ceea ce a spus, deoarece, pentru mine, patria însemna țara în care te-ai născut, în care trăiești, care îți este casă.

Apoi m-am întrebat ce înseamnă limba română pentru mine: limba română este, cu siguranță, viața mea, căci este limba în care am spus cele două cuvinte sfinte, mama și tata. Este limba în care rostesc cuvintele pe care le folosesc în fiecare zi, limba în care am învățat toate obiceiurile și tradițiile neamului meu. Fără limba română nu aș fi putut exista, pentru că nu aș fi putut să fiu eu însumi, nu aveam aceeași

prieteni, nu înțelegeam muzica pe care o iubesc acum. Nici joaca nu ar fi fost la fel, pentru că orice joc își pierde farmecul dacă îi schimbi limba.

Și iar m-am gândit la patrie, la străbunii noștri, care s-au zbatut atât ca să apere această țară și au plătit chiar cu prețul vieții libertatea noastră și dreptul de a vorbi limba română. Limba noastră strămoșească a supraviețuit de-a lungul secolelor tuturor nedreptăților, războaielor și invaziilor de cuvinte străine.

Și atunci am înțeles cu ce preț a fost apărata patria noastră și limba ei. Acum înțeleg că patria și limba sunt sfinte și pot să spun că *limba română este și patria mea*.

Szabo Robert, clasa a V-a A

Școala - un dar al vieții

Școala este unul din darurile vieții. Școala este locul unde un copil de șase ani vine ca să învețe să scrie și să citească. Aici, împreună cu învățătoarea, iar mai apoi cu profesorii, cu cărțile și manualele, elevul învață zi de zi, ca să devină ceva în viață, ca să știe cum să se comporte în societate. Deși nu tuturor elevilor le place școala, profesorii se străduiesc să facă din ei cineva. Școala noastră, I. L. Caragiale,

este mândră că are elevi atât de buni, care participă la olimpiade și concursuri, aducând multe premii.

Aici, în școala noastră, nu e totul perfect, dar fiecare elev care a absolvit aici s-a realizat în viață.

Bianca Dancoș, clasa a V-a B

Iarna copiilor

Colaj realizat de elevii clasei a V-a A

Mama îmi povestea, într-o seară târzie de decembrie, despre „zăpezile de altădată”. Era parcă vrăjită iarna copilăriei de demult. Acum, îmi spunea ea, iernile nu mai sunt deloc ca atunci.

Și totuși, noi, copiii, iubim iarna...De ce?

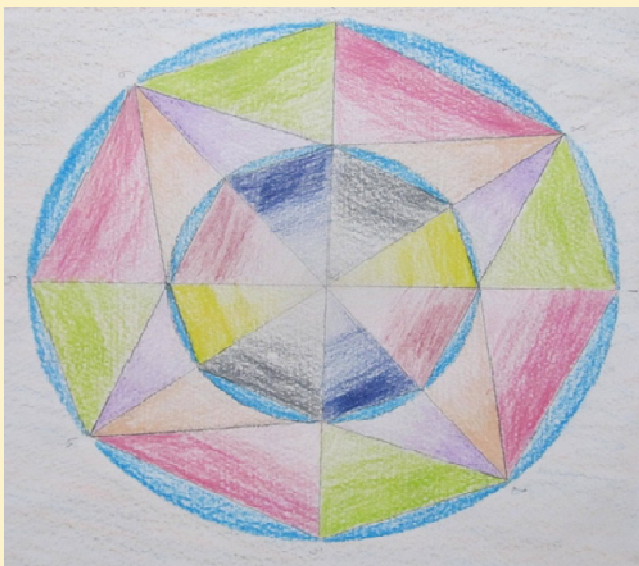
Pentru că este cea mai frumoasă zi aceea când te trezești, te uiți pe geam și vezi că

totul s-a îmbrăcat într-o haină albă ca spuma laptelui; vezi păsărelele zgribulite pe crengile copacilor, tremurând, dar tu ești fericit, fiindcă ești în casă, la căldură și îți este bine. Când stai cu cei dragi la masă, lângă foc și privești pe geam cum gerul îngheață tot în calea sa, te simți mai fericit și familia pare mai unită. Zăpada înseamnă pentru noi bucurie și joacă, bucurie pe care copiii din țările calde nu o cunosc. Ei nu știu ce veselie aduce zăpada și ghețușul, sau patinele și săniuța, de aceea cred că noi suntem privilegiați. Când ninge, parcă asistăm la o explozie de artificii de gheață, iar micul fulg de nea, superb și rece, pare în palma noastră o minuscule sculptură de gheață, care ne uimește cu fragilitatea sa.

Unii cred că nouă, copiilor, ne place iarna doar pentru că este anotimpul cadourilor. Dar iarna, cu fulgii ei strălucitori și jucăuși, cu jocurile ei vesele și pline de peripeții, care ne scot oricând din casele călduroase ca să facem încă un om de zăpadă dolofan și zâmbitor, iarna este cel mai frumos cadou al anului, un basm devenit realitate, în care toți oamenii sunt fericiți și vor să dăruiască și altora fericire...

Monika Palagi, clasa a V-a A

De ce iubim CHIMIA?

Vălean Daria, clasa a VII-a A

Chimia este știința materiei și a transformărilor pe care le suferă materia; viața reprezintă cea mai înaltă expresie a Chimiei.”(Jean Marie Lehn).

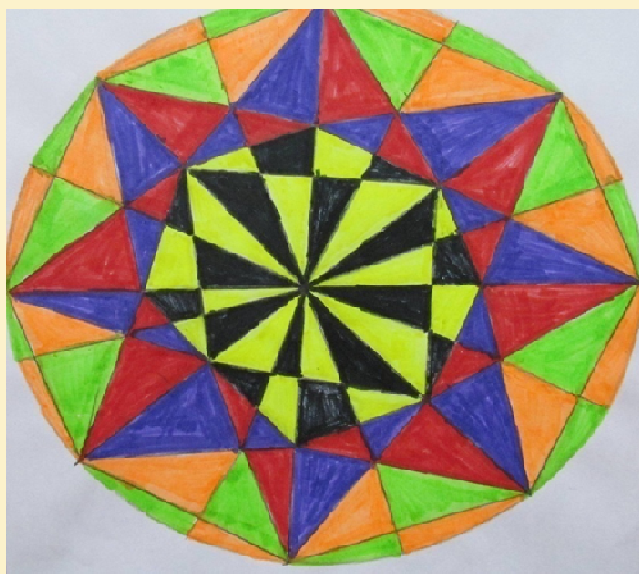
Chimia poate fi considerată artă și știință. Chimia este partea din știință care ne ajută să înțelegem cum este construită lumea și care sunt legile care guvernează viața ,iar, asemeni unui artist, chimistul creează și își propune realizarea unor molecule sau materiale noi, intuiește proprietăți noi. Chimia este într-o relație permanentă și reciprocă cu viața și nimic nu susține mai bine această afirmație decât gândul că materia vie și viața însăși sunt rezultatul celor mai rafinate și complexe reacții chimice care au loc în organismele vii.

Toate substanțele din jurul nostru sunt alcătuite din substanțe chimice, fie mai simple, precum ar fi, de exemplu, sarea de bucătărie, fie mai complexe, cum sunt parfumurile, detergenții, sau cele mai hrănitoare grupe de ali-

mente: laptele, carnea, stc. Tocmai din această cauză suntem nevoiți să înțelegem și să cunoaștem compoziția, și proprietățile chimice ale acestor substanțe . Toate informațiile dobândite sunt foarte utile și chiar importante în viața de zi cu zi, în utilizarea substanțelor chimice care ne însoțesc în fiecare zi.

Ce minunat este să cunoști câte ceva despre substanțele care te înconjoară: săpunul, hârtia, medicamentul salvator, combustibilul miraculos! Astăzi numărul substanțelor chimice, izolate și fabricate, este foarte mare. Treccem adeseori pe lângă ele, fără să ne gândim că realizările extraordinare pe care le întâlnim aparțin CHIMIEI. Când este vorba de o nouă țesătură, un gadget pe care ni-l dorim, despre un nou parfum, medicament sau funcționarea corpului omenesc ne vine în minte că toate sunt ”opere” ale CHIMIEI.

Prof. Cusco Claudia

Roman Andrei , clasa a VII-a A

20 de lucruri uimitoare despre corpul uman:

1. Când o persoană moare, auzul este ultimul simț perceput. Văzul este primul care dispare.
2. Celulele care compun creierul uman pot absorbi de până la 5 ori mai multă informație decât cuprinde toată Enciclopedia Britanică.
3. Corpul omenesc eliberează în 30 de minute destulă energie cât să încălzești un litru de apă.
4. Cea mai mare celulă a corpului este ovulul, iar cea mai mică, spermatozoidul.
5. Corpul unui om are: destul potasiu pentru a provoca explozia unui tun de jucărie; destul zahăr pentru a umple un borcan; destulă grăsime pentru a face șapte bucăți de săpun; destul fier pentru a face un cui; destul sulf pentru a deparazita un câine.
6. Corpul utilizează 300 mușchi pentru a menține corpul în poziție stabilă, dreaptă.
7. Creierul continuă să transmită semnale sub formă de impulsuri electrice timp de aproximativ 37 de ore după moarte.
8. Dacă cantitatea de apă din corpul omenesc este redusă cu 1% îți va fi sete, iar dacă este redusă cu 10% vei muri.
9. Dacă toți cei 600 de mușchi ai corpului uman s-ar încorda în același timp și în aceeași direcție, omul ar putea ridica o greutate de 25 de tone.
10. De-a lungul unei vieți, o persoană își petrece 6 ani visând.
11. Din punct de vedere fizic, o femeie poate naște treizeci și cinci de copii de-a lungul vieții.
12. Dinții unui om sunt tari aproape ca piatra.
13. Durata vieții unei celule intestinale este de 12 ore. Cea a unei celule a peretelui stomacului este de două zile. O celulă din piele trăiește 4 săptămâni. O celulă nervoasă poate trăi până la 60 de ani.
14. Fătul visează aproape tot timpul. Cei care sunt născuți prematur vor visa mai mult la maturitate.
15. Femurul este mai tare decât betonul.
16. În corpul uman există suficient fosfor pentru a crea 250 de chibrituri.
17. În corpul uman sunt mai mult de 12.000 de km de vase de sânge.
18. Înălțimea omului variază în timpul zilei. Dimineața suntem cu un cm mai înalți decât seara. Acest lucru se întâmplă deoarece discurile intervertebrale se "tasează" atunci când stăm în picioare, datorită greutății propriului corp.
19. Inima femeii bate mai repede decât cea a bărbatului.
20. Inima continuă să bată după ce este scoasă din corp. Chiar dacă este tăiată în bucăți, mușchii inimii vor continua să bată.

Prof. Claudia Cusco

Terapia prin muzică

Terapia prin muzică este una dintre metodele moderne de tratament, folosită tot mai mult ca metodă alternativă sau complementară tratamentului clasic medicamentos, cu efecte vizibile în ameliorarea durerii și a altor simptome fizice.

Încă din Grecia antică se cunoștea efectul *cathartic* al muzicii, puterea muzicii – ca și a teatrului și a artelor, în general - de a crea stări emoționale atât de puternice, încât se ajungea la purificarea spirituală. Începând din secolul al XVIII-lea, medicii occidentali precum englezul **Richard Browne** caută să-i analizeze efectele asupra corpului astfel că, la începutul secolului XX, ascultarea și producerea de muzică se impun ca ajutoare terapeutice incontestabile în tratarea tulburărilor mentale și psihologice. **Rolando Benenzon** (n. 1939),

psihiatru și muzician, unul dintre pionierii domeniului, a explicat în manualul său, ***Muzicoterapia***, relația subtilă dintre muzică și psihicul uman ca un limbaj universal, care nu necesită traducere și deschide canalele de comunicare ale omului către armonie și vindecare.

Ca toate artele, muzica oferă posibilitatea exprimării emoțiilor, primul pas spre sănătatea psihică și fizică, fără a avea nevoie de cuvinte. *Concret, muzica pune în joc percepția auditivă prin acțiunea directă a vibrațiilor muzicale.*

În creier, prin intermediul urechii interne, ea stimulează *centrul emoțiilor*, cu repercusiuni – uneori evidente, alteori mai subtile, dar, în orice caz, incontestabile – asupra sistemului cardiovascular, respirator, muscular și nervos vegetativ.

Cea mai la îndemână tehnică de melo-terapie *este terapia prin muzică receptivă sau pasivă*, care se bazează pe ascultarea unui program sonor adaptat vârstei, culturii muzicale și problemelor psihologice ale pacientului; acest program muzical este stabilit după o discuție prealabilă cu psihologul terapeut și parcurgerea unui test de receptivitate muzicală, menit să releve gusturile și preferințele muzicale ale pacientului; acestei terapii i se asociază, evident , și alte tehnici de relaxare, pentru a reduce starea de angoasă și de nervozitate.

O metodă puțin mai solicitantă, atât pentru terapeut, cât și pentru pacient, dar, în același timp, mai eficientă, o reprezintă *terapia prin muzică activă*, care se bazează pe producția sonoră, prin intermediul vocii, al percuției sau al altor instrumente. S-a dovedit că persoanele introvertite, cele care au suferit diverse traume psihice sau cele care suferă de tulburări

autistice se exprimă mult mai ușor prin muzică, decât prin cuvinte, din punct de vedere emoțional.

De asemenea, s-a dovedit prin studii pertinente, în ultimele decenii, că muzica influențează comportamentul animalelor și dezvoltarea plantelor. Se pare că muzica influențează toate formele de viață de pe pământ, ceea ce este și firesc, având în vedere că natura întregă ne oferă un spectacol muzical neîntrecut, prin foșnetul frunzelor, prin vuietul vântului, prin valsul valurilor, prin ciripitul atât de vesel al păsărelelor sau prin picurarea liniștitoare a stropilor de ploaie. Mai mult chiar, cei interesați de mișcarea corpurilor cerești ne vorbesc de mii de ani de *muzica sferelor*, de un univers a cărui liniște absolută este tot o formă de muzică, deci, putem spune că muzica ne însoțește pretutindeni...

Prof. Crina Șomcutean

Vocația luminii în opera eminesciană

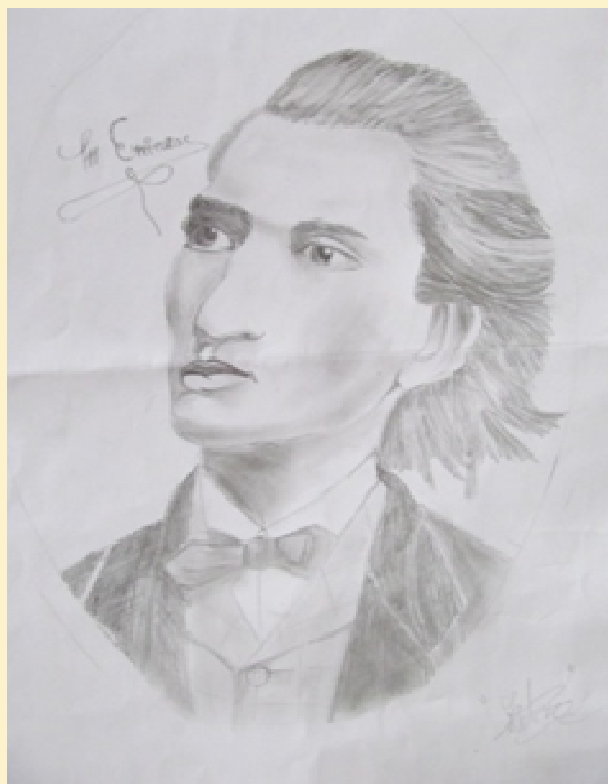

Ardelean Ionela cls. VII-a A

Inspirați din *Lacul*, *Revedere*, *La steaua*, *Povestea codrului*, *Ce te legeni*, *Pe lângă plopii fără soț*, *Luceafărul*, *Călin*(file din poveste), *Somnoroase păsărele* și alte poezii ale marelui poet Mihai Eminescu, elevii claselor V-VIII de la Școala Gimnazială „Ion Luca Caragiale”, au ales momentele care exprimă vizual emoția poetului. Rezonanța sonoră declanșată la rostirea fragmentelor lirice creează ideea perpetuării emoției în codrii de aramă, în cărările lucind, în râurile sclipitoare, în plopii fără soț, în stele și valuri înspumate.

Șuba Giulia, Rus Ioana din clasa a VII-a A au transpus în imagine formele cromatice ale codrului, transmițând spiritul acestuia, ca eternitate a timpului, ca un ciclu al transformărilor sau ca un martor al schimbărilor. Codrul, în lumina caldă a apusului, își risipește frunzele cu dărnicie adierii vântului subtil, acestea devenind sclipiri ruginii ale unor nestemate: Vălean Daria din clasa a VII-a A. Imaginate de

elevul Roman Andrei din clasa a VII-a A, poezile „stâlcite” ale codrului șerpuiesc, creând o tandră mângâiere pe coamele acestuia. Cren-gile împovărate de somnoroasele păsărele, adorm și ele, în lumina străvezie, așteptând noaptea, așa cum sunt reprezentate de Ardelean Ionela, Lukats Timea, Cânta Melisa și Pop Bogdana din clasa a VII-a A. Fereastra și plopii fără soț sunt motive ale așteptării, ale speranței, ale iubirii neîmplinite. Iată ideea ilustrată de Bud Priscila, Ciriț Bogdan, Moldovan Melisa, Șerban David și Denuț Bogdan din clasa a VII-a B. Poetul percepe iubirea ca o scânteie stelară sau ca o văpaie a luminii: *Dându-mi din ochiul tău senin o rază dinadins/ În calea timpilor ce vin/O stea s-ar fi aprins.*

Petric Cristian, cls. a VII-a A

Lumina, ca dimensiune cosmică, aduce în vers posibilitatea atingerii eternității prin percepția stelei, doar după dispariția ei: *Poate de mult s-a stins în drum,/ În depărtări albastre/ Iar raza ei abia acum/ Luci vederii noastre.//Icoana stelei ce-a murit/ Încet pe cer se suie;/ Era pe când nu s-a zărit,/ Azi o vedem și nu e.* Pornind de la aceste versuri, ideea eternității geniului eminescian este transpus în lucrarea elevei Susa Georgiana din clasa a VIII-a A: *El n-a fost când era, el e când nu e!*

Dintr-un număr mare de lucrări, cele selectate în această expoziție încearcă să surprindă chintesența vizual-plastică a sensului luminii, lumină care este pătrunsă în totul. Cerul albastru devine în lucrarea lui Pușcaș Ștefan din clasa a VI-a B o lumină incandescentă, crepusculară pe care se proiectează momentul pământean al somnoroaselor păsărele. Cerul nopții a fost redat de Cânta Melisa și Ciociu Tudor din clasa a VI-a A ca o ploaie de stele.

În fața mesei de scris, poetul, abandonat gândurilor ce-l frământă, este învăluit de imaginea nopții înstelate ce se revarsă prin fereastra deschisă, așa cum o vede Palfi Manuela din clasa a VIII-a A.

Pădurea de argint, iarba de omăt, văzduhul *tămâiet*, întunericul mândru, izvorul dumicat, pietre licurind sunt câteva forme de expresie ale luminii prin culoare și sunet, pe care le-au redat mulți elevi precum Ciociu Tudor din clasa a VI-a A și Fulep Denisa din clasa a VI-a A.

Lumina naturii apare din armonia cromatică verde-violet și ocru pe alea plopilor, în lucrările elevilor Pușcaș David, Rettegi Andreea și Opriș Denis din clasa a VII-a A. Printre imaginile pădurilor îndepărtate, ale codrului înzăpezit, al nopții înstelate sau ale toamnei ruginii, în această expoziție apare și portretul poetului, realizat de Petric Cristian din clasa a VII-a A.

Lumina este o iluminare, o deschidere, o transcendere, o mare iubire sau o obsesie. Începutul lumii a fost o chemare a luminii în univers: *Să fie lumină!* Intensitatea luminii este comparată de poet cu *o vatră de jeric*, sau cu sclipirile *râului fugind în ropot*, cu paloarea sură a *pietrelor de stâncă*, galbenul palid reflectat de *luna moale, sficioasă și smerită*. Culoarea este lumina cu un anumit sens, mesaj, expresie, stare. Puterea de strălucire a culorii se datorează luminii. Pictând, copiii lucrează sub influența fascinantă a acestui dar divin, lumina pătrunsă în toate lucrurile și simțurile, roșul și galbenul având cea mai puternică atracție asupra lor. Modalitatea de exprimare pertinentă, sinceră și necruțătoare uneori, specifică copiilor, apare în modul inedit de organizare a culorilor în spațiul plastic. Dialogul cromatic înrâurit de traiectoria sinuoasă sau

sacadată a pensulei este sub influența sonoră, melodică a versurilor eminesciene. Căutarea plăcerii vizuale în pătratul de hârtie colorată se formează treptat, așezând tușele de pensulă prin mișcările gestuale specifice, individualizate de fiecare elev. O liniște creatoare se plămădește astfel, odată cu realizarea compozițiilor, ca un nou spațiu benefic, în jurul băncii și în spațiul clasei. Propria creație le transmite o nouă stare și îi transformă, măcar pentru câteva momente, într-un spațiu virtual al meditației, introspecției și totodată un spațiu al facerii și transcenderii.

Un alt moment, la fel de interesant, este acela al reîntâlnirii cu propria creație, la Biblioteca Județeană „Petre Dulfu” din Baia Mare, într-un spațiu public, expozițional. Organizate într-un mod adecvat, expuse la dispoziția oricărui privitor și iubitor de artă, lucrările sunt percepute altfel. Întâlnirea cu propria lucrare are loc printr-o căutare asiduă sau chiar cu emoția neliniștii, dacă a fost sau nu acceptată în expoziție. Alteori această întâlnire este o reacție impulsivă prin remarcarea neașteptată a vreunui detaliu mai ciudat, caraghios sau deosebit de frumos.

Efectul cel mai important al acestui moment este întâlnirea cu *tine însuși*, într-un alt loc decât școala și clasa, un spațiu al sintezei artelor plastice și n în al doilea rând, este formarea pentru prima dată a propriilor păreri, gusturi estetice vizavi de lucrarea personală în raport cu celelalte, dar și vizavi de lucrările colegilor.

Profesor Vancea Delia

Importanța sportului în școală și în viața noastră

Sportul înseamnă mișcare, sănătate și o modalitate de dezvoltare fizică și mentală a unui om. În școală, sportul nu e privit de elevi ca o materie, fiindcă nu au de învățat, dar este o disciplină importantă, aducătoare de beneficii, care influențează în bine viața unei persoane, aducându-i sănătate, o dezvoltare armonioasă a corpului și, în plus, relaxare mentală.

Ora de sport îi ajută pe elevi să se deconecteze de oboseala psihică acumulată în timpul orelor la care trebuie să se concentreze și să învețe cu sârguință. Totuși, nu este doar o oră de joacă, ci o oră în care elevii își pot demonstra și dezvolta abilitățile sportive, spiritul de echipă și mentalitatea de învingător.

Școala este locul de unde un copil pornește spre activitățile sportive organizate, își arată abilitatea pentru un anumit sport, cum ar fi tenisul, atletismul, voleiul, fotbalul etc. Antrenamentele urmate de întrecerile sportive îi ajută pe aceștia să-și demonstreze aptitudinile

sportive în fața părinților, a prietenilor, cât și a persoanelor avizate. Prin urmare, activitatea fizică reprezintă un factor de socializare, cu o importanță din ce în ce mai crescută în societatea modernă. Pasiunea pentru un sport naște prietenii și sudează un grup, prin crearea unui scop comun.

Cu toate că pe parcursul orelor de educație fizică pot rezulta unele accidentări, mai mult sau mai puțin grave, elevii dornici de mișcare învață să-și controleze corpul, să fie mai grijulii și mai respectuoși față de coechipieri și față de adversari.

Din punctul meu de vedere, ar trebui să se acorde o importanță deosebită educației fizice în școli, mărindu-se numărul orelor de sport din programa școlară, pentru ca generația viitoare să nu fie una complet sedentară și care să cunoască fotbalul doar de pe telefon.

Datorită caracteristicilor speciale ale orei de sport (în primul rând, ne scoate afară din clasă, ne permite să ne mișcăm și să colaborăm), dar și datorită domnului profesor, care își dă toată silința să ne educe din punct de vedere sportiv, noi îndrăgim orele de educație fizică.

Pop Denisa și Brândușe Andreea,

Clasa a VIII-a A

Legile lui Murphy despre calculatoare - informatică

1. Unul din motivele pentru care computerele pot să facă mai multă treabă decât oamenii este faptul că nu trebuie să se oprească pentru a răspunde la telefon.
2. Un program pentru calculator face ceea ce îi spui tu să facă, nu ceea ce vrei tu să facă.
3. Un calculator este la fel de deștept ca și persoana care îl folosește.
4. Indiferent de problema pe care o are calculatorul, întotdeauna este vina programului Microsoft.
5. Profesoara va trece întâmplător pe lângă calculatorul tău tocmai în momentul în care ai accesat un link nepotrivit.
6. Un computer face tot atâtea greșeli în două secunde cât doi oameni care lucrează în douăzeci de ani.
7. Singurul program care funcționează perfect de fiecare dată este un virus.
8. Cel mai înspăimântător dintre viruși este acel virus care nu știi că exista deja în calculatorul tău.
9. Când în sfârșit ți-ai cumpărat suficientă memorie, constăți că nu ai suficient spațiu pe disc.
10. În momentul în care înveți să folosești calculatorul pe care îl ai, realizezi că e depășit și ai nevoie de unul nou.
11. Dacă lucrezi la calculator și uiți să îți salvezi munca la fiecare 5 minute, calculatorul va pica după ce aproape ai terminat tot de lucru.
12. Persoana de la service venită să îți repare calculator, cel mai probabil nu a mai văzut un model de calculator ca al tău.

prof. Marcela Zetea

Analiza morfo-sintactică a cuvintelor

Rezolvând corect rebusul, pe verticala AB veți descoperi denumirea analizei gramaticale a cuvintelor (trei cuvinte).

Se dă textul următor:

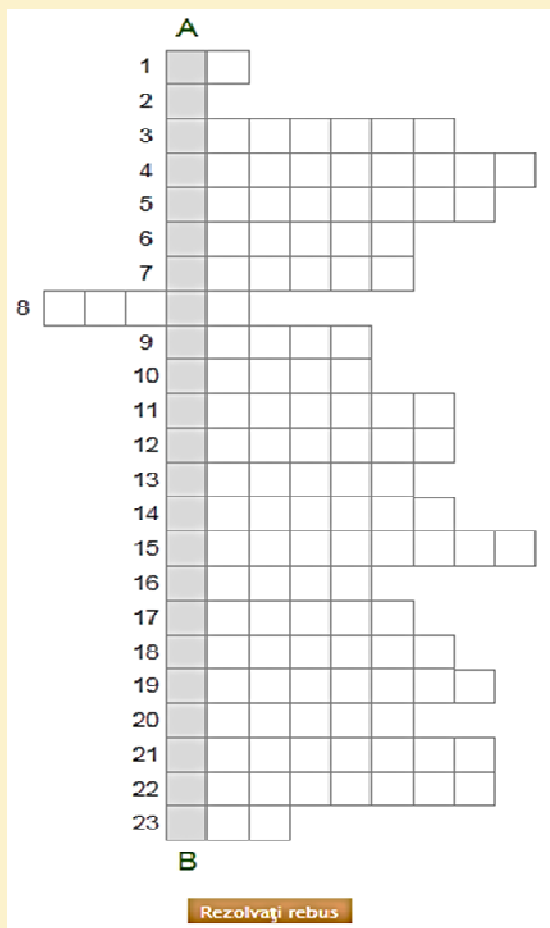
„În răsărit se zidise o culme de nouri negri. Simțeam în urechi și bâzâitul adierii subțiri. Mi se strângea inima - ca și cum vântul și ploaia ar fi fost iremediabile catastrofe. Nădăjduind fierbințe într-o ocrotire cerească, intrai pe drumul iezăturii. Și încă pe întuneric, sub stelele reci, cotii pe după moara cu roțile oprite și vuietul cufundat în apă, - ș-apucați pe cărarea de care-mi vorbise protectorul meu, pe lângă păretele nalt al stufului.

Ajunsei în locuri necunoscute, pe care le bănuiam că sunt locurile mele.

Poate-i târziu, poate pescarii adevărați au trecut la ascunzișurile lor, pe plăvăii, în singurătăți, la Nada Florilor, ș-așteaptă cea dintâi lucire de zori ca s-arunce undițele. Trecui mai departe, în lungul trestiiilor, cu urechea atentă.”

(Mihail Sadoveanu, „Împărăția apelor” - „Intrare în ostrov”)

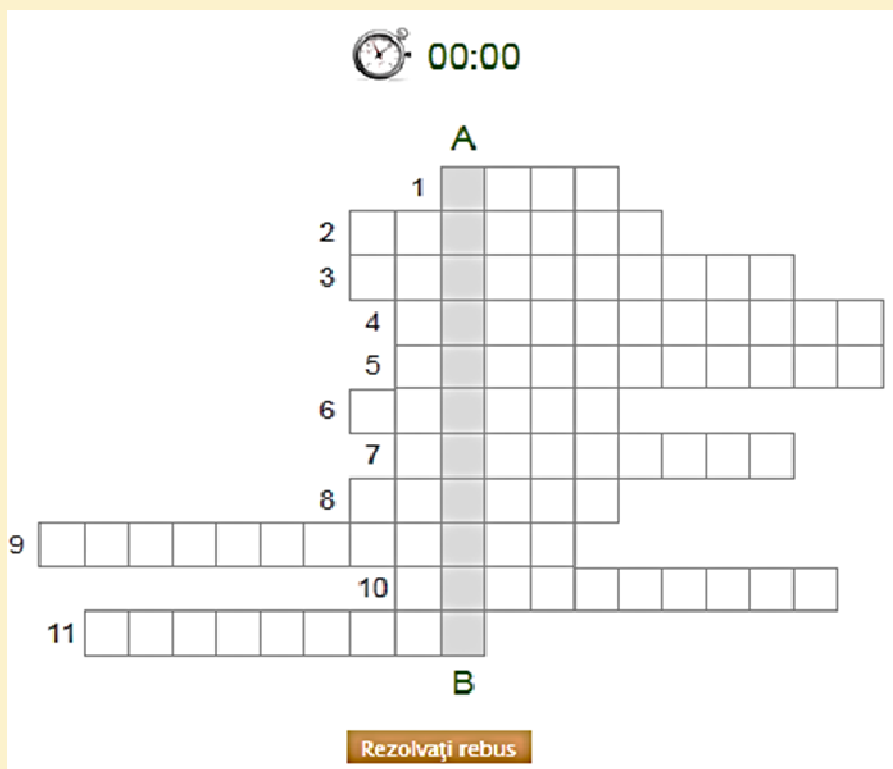
Identifică următoarele părți de vorbire, care au următoarele funcții sintactice - prepoziția nu se va nota, în situația alăturării acesteia unei părți de propoziție:

1. pron. pers., D, Ci.
2. art. nehot. ce însoțește un subst. com. simplu în N, S.
3. subst. com. simplu, Ac, Ccl.
4. adv., Ccm.
5. subst. com. simplu, Ac, Ccl.
6. subst. com. simplu, Ac, Ccl.
7. adj. prov. din vb. la part., Ac, Atr. adj.
8. prepoz. simplă, specifică Ac.
9. subst. com. simplu, N, S.
10. subst. com. simplu, N, S.
11. vb. pred., conj. a III-a, mod ind., timp p.s., Pvb.
12. vb. pred., conj. a IV-a, mod ind., timp imperf., Pvb.
13. vb. pred., conj. I, mod ind., timp p.s., Pvb.
14. adj. pr.-zis, G, Atr. adj.
15. subst. com. simplu, Ac, Ccl.
16. adj. pr.-zis, Ac, Atr. adj.
17. adv. de timp, Np.
18. subst. com. simplu, G, Atr. subst. genit.
19. adj. pr.-zis, Ac, Atr. adj.
20. vb. pred., conj. a III-a, mod ind., timp p.s., Pvb.
21. subst. com. simplu, G, Atr. subst. genit.
22. adj. prov. din vb. la part., Ac, Atr. adj.
23. subst. com. simplu, Ac, Ccl.

Propoziția subordonată

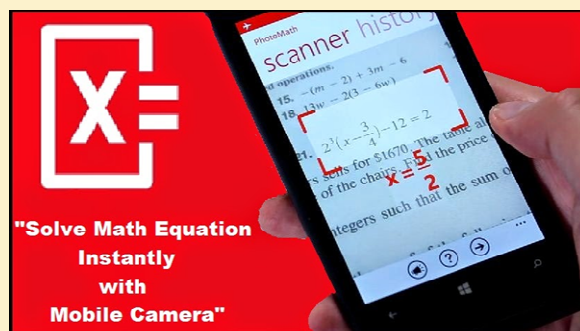
Rezolvând corect rebusul, pe verticala AB veți descoperi denumirea propoziției care are un înțeles insuficient, care depinde gramatical de o altă propoziție (de cea regentă) și care îndeplinește pe lângă aceasta funcția unei părți de propoziție

1. Identifică felul subordonatei din enunțul: *Învăț, ca să fiu admis la facultatea dorită.*
2. Identifică felul subordonatei din enunțul: *Te-am preferat pe tine, fiindcă îmi inspiri mai multă încredere.*
3. Identifică felul subordonatei din enunțul: *Nu se cade să nu ne respectăm unii pe alții.*
4. Identifică felul subordonatei din enunțul: *Doar nu-s naiv, să cred orice.*
5. Identifică felul subordonatei din enunțul: *A ajuns să se gândească la vorbele mele.*
6. Identifică felul subordonatei din enunțul: *A acționat fără să gândească.*
7. Identifică felul subordonatei din enunțul: *Să mă fi rugat, și tot nu renunțam.*
8. Identifică felul subordonatei din enunțul: *Vin să iau cartea împrumutată de tine.*
9. Identifică felul subordonatei din enunțul: *Să nu fi fost ploaie, câmpul ar fi înverzit.*
10. Identifică felul subordonatei din enunțul: *Dorința să plecăm din prima zi de vacanță ne-am exprimat-o deja.*
11. Identifică felul subordonatei din enunțul: *Norocul sau - dacă accepti - hazardul m-a ajutat.*

Ajutor pentru elevi!

Aplicația PhotoMath, care rezolvă rapid ecuații.

O aplicație nouă pentru telefon le-ar putea face viața mai ușoară elevilor și studenților.

PhotoMath, prezentată în clipul de promovare drept "un calculator de cameră inteligent" este o aplicație simplă pentru telefonul mobil care rezolvă expresii matematice.

Respectând celebra frază „există o aplicație pentru asta” a lui Steve Jobs, PhotoMath este o aplicație pentru telefonul mobil care promite să ne scape de momentele penibile în care ne uităm lung la o formulă matematică. Aplicația PhotoMath este disponibilă gratuit pe platformele iOS, Android și Windows Phone.

Produsă de către Microblink - Londra, UK, aplicația PhotoMath folosește algoritmi de recunoaștere a textului dezvoltați de către companie și îi pune la treabă pentru a le oferi utilizatorilor un ajutor care poate rezolva anumite formule matematice. Aplicația folosește camera foto a telefonului mobil pentru a captura dintr-un manual de exemplu ecuația buclucășă, algoritmi OCR pentru recunoașterea textului și niște algoritmi software pentru rezolvarea ei, după care afișează imediat soluția.

În acest moment, PhotoMath permite rezolvarea expresiilor algebrice, a puterilor, a rădăcinilor, a fracțiilor, a exponenților științifi-

fici și a ecuațiilor liniare simple. Aplicația nu oferă doar rezultate, dar poate afișa opțional și pașii făcuți cu explicarea detaliilor pentru rezolvarea expresiei matematice sau poate edita textul problemei, un aspect care-i va face fericiți pe elevi și-i va enerva pe profesori. Faimoasa și excepționala aplicație Wolfram Alpha oferă și ea o funcție similară de multă vreme, însă PhotoMath reușește să ofere o interfață mult mai simplă și un mod ușor de înțeles de lucru.

Putem spune, în concluzie, că este una dintre cele mai bune și mai inteligente aplicații destinate calculului matematic cu ajutorul echipamentelor IT fără a cumpăra drepturile de utilizare. PhotoMath este disponibilă gratis deci pentru dispozitive mobile cu sisteme iOS, Windows și Android. Mai mult cu PhotoMath putem să avem la dispoziție un profesor de matematică „la buzunar”, dar și un mare ajutor de folos pentru părinți pentru verificarea rapidă a temelor. Această „unealtă magică” la care putem avea acces este îmbunătățită constant și întreținută pentru a face matematica mai ușor de învățat.

Prof. Fănățan Teofil

Optimism vs. Pessimism

Everyone has a side that reflects optimism and one that reflects pessimism. It all depends on the one's way to be, the environment and its relationships with other people.

To fully understand this manifestations of people, the good and the bad sides of this phenomenon we should understand them separately, analyze and compare them and finally we will observe their advantages and disadvantages.

And so we start with some definitions:

Optimism- is a personality trait which stands in the capacity to react at the problems we face in a manner which shows increased self-esteem. Generally, optimists tend to have *positive expectations* about future, while pessimists tend to *negativism*.

The research conducted on the effects of optimism confirms the benefits that a positive, optimistic attitude has on major aspects of life: health and longevity, relationships, school, workplace, sports etc. Most studies demonstrate that optimists recover faster after illness, have a higher pain tolerance, become immune against diseases, women have an easier pregnancy and an easier birth etc. But opti-

mism can hurt if we can't predict realistically what is going to happen in the future. A too big dose of optimism can make a person to take unjustified risks and then confront unwanted situations.

There are two types of pessimism: *defensive pessimism* and *depressing pessimism*. *Defensive pessimism* refers to anticipating some potential negative events or effects of our actions and the mental training to overcome them. The term *depressing pessimism* refers to a negative attitude towards future, describing a person who cannot see any good side in the events to come.

One of the easiest ways to differentiate an optimist of a pessimist is the problem of the half empty glass. Optimists will see it half full, while pessimists will see it half empty.

In conclusion, both points of view are good in their own way, but too much damage, so we must be equilibrated and intelligent. As Abraham Lincoln once said: *We can complain because rose bushes have thorns, or rejoice because thorn bushes have roses.*

Măţan Lucian, clasa a VII-a A

A half full glass

A half empty glass

The significance and effects of colours in our lives

Colours exist in every moment of our lives, constantly accompanying us in our existence. Colours have an influence on our state of mind, the memory capacity and even the taste of food, in conclusion, on all life.

Warm and light colours are to be found behind good mood, that gives a positive emotional state.

Cool and dark colours induce feelings of sadness, depression, falling energy levels in the body.

In conclusion, one's preferences for certain colours can provide important information about personality. When choosing a particular colour we project ourselves outside, exposing our feelings and moods. Here are some of the most usual colours and their meaning:

WHITE symbolizes purity, innocence, healing, peace and peace of mind. People who prefer white are friendly, sincere and understanding. White expresses totality and spirituality, also inspiring light and cleaning.

RED is the favourite colour of active, dynamic people, with a very strong will. Red symbolizes hot, fire, passion, enthusiasm and even aggression. This colour captures the attention very quickly and has the effect of making people take decisions quickly.

YELLOW is the colour of the sun and therefore is associated with happiness, joy and energy. People who choose it are active, ambitious, communicative, tolerant, patient and wise,

life loving.

BLUE is a cool colour that is calm, restful and relaxing. People who choose it are peaceful people, loyal, loving and optimistic in solving the problems. They have a calm and orderly environment that inspires confidence.

GREEN is a cool colour that expresses the will of action and perseverance, favouring concentration. People who prefer this colour are persevering and bold. Also, green expresses concentration and safety.

VIOLET combines the impulsive red and the gentle blue. Violet is known as a royal colour, associated with luxury, creativity and everything that is sophisticated. In terms of psychology, violet expresses sadness and suffering, being linked to the paranormal.

BROWN: is the colour of earth and forest and help to create a comfortable and welcoming atmosphere. It represents strength and maturity. Those who choose this colour need comfort, safety and tranquillity.

BLACK, in general, is anxiety, depression, sadness, but it can also mean depth, stability, protection and power. Black is associated with negativity, regret, hopelessness, evil, and sometimes even death.

Life is pleasantly colourful, so we should be able to enjoy life with all its colours and shades and try not to limit it to only one colour.

Şuba Giulia, clasa a VII-a A

Acta non verba

... spune un vechi proverb latin, adică: *fapte, nu vorbe*. După părerea mea este unul dintre cele mai înțelepte proverbe existente. Nu numai din limba latină, română sau engleză, ci în toate limbile Pământului. (Poate chiar și a planetei Marte; sunt convinsă că, dacă marțienii există, au și ei acest proverb.)

Promisiunile sunt doar niște vorbe aruncate în vânt, dacă nu le putem împlini.

Cu sute de ani în urmă, nu existau contracte și acte de garanție; puteai să ai încredere în cuvântul celui de lângă tine, știind că acesta își va onora promisiunea făcută; consecințele vorbelor aveau să fie faptele conform acestora. În ziua de azi, însă, încrederea a dispărut, pentru că toți au fost „țepuiți” de vorbele dulci și atrăgătoare ale celor care se pricep să vrăjească prin cuvintele lor.

În lumea afacerilor, de exemplu, totul se bazează pe contracte și hârțoage bine puse la punct. Dar chiar și așa se fură, se minte, ni-

meni nu respectă cuvântul nimănui. În lumea amoroasă, despre care toți vorbim cu călcâiele aprinse, cuvintele au o mare greutate; totuși, poți să-i spui persoanei de lângă tine că o iubești în fiecare minut, dar dacă nu poți să-i demonstrezi asta prin fapte, vorbele sunt egale cu zero. Chiar și în lumea noastră, a copiilor, se întâmplă la fel: îi spunem mamei că ne facem curat în cameră imediat cum ajungem de la școală și apoi ne punem la lecții ca să putem ieși afară după ce ne-am terminat toate treburile. În schimb, imediat cum ajungem de la școală, ne trântim în patul întors pe dos și facebook -im vreo două ore, abia apoi ne ridicăm înceet și ne gândim să vedem ce teme avem.

„*Fapte, nu vorbe!*” – asta le cerem tuturor; interesant ar fi să încercăm și noi să ne ghidăm după acest proverb.

Palfi Manuela, clasa a VIII-a A,

Bendis-Artemis-Diana

Bendis este o zeiță din mitologia dacică adorată ca zeiță a Lunii, a pădurilor, a farmeceilor, a nopții și poate ca zeiță magiciană. Se presupune că era o zeiță adorată în primul rând de femei, de aceea este probabil să fi fost patroana dragostei și a maternității. Herodot menționează zeița Bendis ca fiind împrumutată de traci de la daci.

Zeiță a căsătoriei care veghea asupra legăturilor matrimoniale, numele ei este derivat din indo-europeanul bhendh (a lega).

Din secolul al V-lea a. C., Bendis era obiectul unui cult statal în Atena. În ceremonii numite Bendideia aveau loc două procesiuni, una formată din atenieni, alta din tracii bogați din Pireu. Templul zeiței, Bendideion, era situat pe dealul Munychia. La începutul secolului al II-lea a. C., un templu consacrat lui Bendis sau Mendis exista pe țărmul vestic al Hebrului. Ulterior, alt templu este menționat lângă Ptolemais, în Egipt. De asemenea, cultul ei este atestat în Asia Mică, în Bithinia.

A fost identificată cu Artemis, Hecate sau Diana.

Artemis este zeița vânătorii în mitologia greacă.

Artemis se numără printre cei doisprezece zei olimpici. A fost una din cele mai vechi și venerate zeițe ale Greciei Antice. În perioada clasică a mitologiei elene, Artemis

era descrisă ca fiind fiica lui Zeus și al muretoarei Leto, și sora geamănă a lui Apollo. Artemis a fost identificată mai târziu cu **Diana**, zeița vânătorii din mitologia romană.

Statuetă Zeița Bendis- Artemis

Hrihor Romina, clasa a VII-a B,

Mandală dacică: Zeița Bendis de la Piatra Roșie

Diana era adeseori asociată cu animalele sălbatice, pădurile, fiind zeița vânătorii, și cu Luna. Era faimoasă pentru puterea, grația athletică și frumusețea sa.

Era fiica lui Jupiter și a Latonei. S-a născut în insula Delos și era soră geamănă cu Apollo. La început a avut aceleași caracteristici cu fratele ei: era o divinitate răzbunătoare, care semăna morții și moarte printre muritori. Diana își secondează fratele în numeroase acțiuni: îl însoțește în exil atunci când Apollo ispășește omorârea Pythonului, este alături de el în războiul troian, participă împreună cu el la uciderea copiilor Niobei etc. Când Apollo ajunge să fie identificat cu Helios (Soarele), Diana este identificată

cu Selene (Luna).

Mai târziu, Diana capătă calități de zei-tate binefăcătoare: ea era, de pildă, considerată protectoare a câmpurilor, a animalelor și a vindecărilor miraculoase. În calitate de zeiță a vânătorii, era înfățișată ca o fecioară sălbatică, singuratică și care cutreiera pădurile însoțită de o haită de câini, dăruiri de Pan, ucigând animalele cu arcul și cu săgețile ei făurite de Vulcanus. Insensibilă la dragoste, îi pedepsea pe toți cei care încercau să se apropie de ea, iar dacă la rândul său încerca să se apropie de vreun muritor, dragostea ei era rece și stranie.

Văduva Denisa
Clasa aVIII-a A

Câteva cuvinte despre daci

De milenii, Carpații au constituit fortăreața care i-a adăpostit pe daci, dar și coloana vertebrală a Daciei. Strămoșii noștri nu au părăsit niciodată munții în care s-au născut. Erau oameni harnici, în special păstori și agricultori, dar și războinici de temut. Viața aspră, ocupațiile și munca lor, pericolele din exterior, relieful și clima, i-au făcut duri ca diamantul.

Triburile dacice au fost întotdeauna atașate de relieful muntos. Munții le-au oferit posibilități de subzistență și de apărare. În munți vânau, își creșteau oile, vacile și caii, acolo erau minele de fier, argint, aur și sare. Triburile așezate în zone mai joase, mai la șes, se ocupau cu agricultura, păstoritul, apicultura, dar și de comerț.

Ușor de recunoscut în orice reprezentare imagistică, căciulile dacilor, cu nota specifică – vârful aplecat în față, erau confecționate din material țesut în casă pentru timp de vară sau din blană de miel pentru iarnă. Căciula dacică, numită *pileus*, era nu numai un acoperământ de cap, ci și un semn distinctiv. Dacii care purtau *pileus* – *pileati* – făceau parte din pătura socială superioară, formată din aristocrați (*tarabostes*) și războinici. Cei din pătura socială inferioară – *comati* (sing.: *comatus*) – nu purtau *pileus*, aveau capul descoperit. Nu deținem informații certe referitoare la dreptul de a purta *pileus*, probabil acest drept era dat de ocupația sau funcția în cadrul comunității,

disponibilitatea și abilitățile războinice, vârstă, poate chiar mărimea averii și desigur, reprezenta o onoare. Probabil că acest drept putea fi dobândit pe parcursul vieții, în funcție de meritele fiecăruia. Am întâlnit în literatură și termenul de „bonetă” dacică, probabil prin asociere cu „bonetă frigiană”, cu care se aseamănă, dar care era puțin mai înaltă. Cuvântul bonetă descrie un acoperământ de cap confecționat din pânză sau stofă, dar nu și din blană. Termenul ar putea fi acceptat doar în contextul unei explicații: „căciula dacică avea forma unei bonețe, cu vârful aplecat în față”, ca și „opincile dacilor erau un fel de mocasini”. Prin urmare, pare mult mai potrivit, mai românesc, termenul de căciulă dacică.

Portul bărbătesc era mai simplu, compus dintr-o cămașă cu mâneci lungi, cu croială de tip tunică, lungă, albă, din pânză și pantalonii lungi și strâmți (cioareci, ițari), confecționați din pânză sau postav țesut din lână. Peste cămașă bărbații își puneau un brâu țesut tot din lână sau un chimir de piele, în funcție de zonă sau de ocupație. Brăul, de culoare roșie, cu o lățime de 25 cm, putea avea o lungime de până la 2 metri. Chimirul, brâu lat din piele, compartimentat la interior, era înfrumusețat cu ținte din bronz la exterior. Iarna, peste hainele enumerate mai sus se purtau pieptare, mantii din postav prinse cu agrafă sau cojoace din blană de oaie.

Portul femeiesc era compus dintr-o cămașă de pânză (ie), poale (fustă) și o piesă țesută din lână, având ornamentație mai simplă sau mai complicată, care acoperea partea inferioară a corpului. Aceasta din urmă a primit ulterior diferite denumiri, în funcție de formă și de zonă: *catrință*, *valnic*, *fotă*, *opreg*. O completare a portului femeiesc era găteala capului, care utiliza țesături și podoabe sub forma unor marames, năframe sau cununi. Aceste elemente vestimentare se regăsesc și astăzi în portul popular al femeilor. O caracteristică generală a portului femeilor dace consta în utilizarea albului ca fond, în țesăturile de in, cânepă și lână. Paleta cromatică a portului dacilor era destul de sobră. Probabil că piesele vestimentare femeiești și cele pentru copii, mai mult decât cele bărbătești, erau colorate cu pigmenți organici obținuți din plante sau pigmenți minerali identificați în mediul natural.

sută din lână, având ornamentație mai simplă sau mai complicată, care acoperea partea inferioară a corpului. Aceasta din urmă a primit ulterior diferite denumiri, în funcție de formă și de zonă: *catrință*, *valnic*, *fotă*, *opreg*. O completare a portului femeiesc era găteala capului, care utiliza țesături și podoabe sub forma unor marames, năframe sau cununi. Aceste elemente vestimentare se regăsesc și astăzi în portul popular al femeilor. O caracteristică generală a portului femeilor dace consta în utilizarea albului ca fond, în țesăturile de in, cânepă și lână. Paleta cromatică a portului dacilor era destul de sobră. Probabil că piesele vestimentare femeiești și cele pentru copii, mai mult decât cele bărbătești, erau colorate cu pigmenți organici obținuți din plante sau pigmenți minerali identificați în mediul natural.

Susa Georgiana,
clasa a VIII-a A

Legenda lui Dromichete

Țara geto-dacilor de la nordul Dunării a fost râvnită de cei mai mari regi și împărați ai vremurilor de demult, pentru bogățiile ei. Mulți au încercat să o cucerească dar, în acele timpuri, strămoșii noștri au fost mai puternici...

Astfel, pe vremea când geto-dacii erau conduși de regele Dromichete, adică acum 2.300 de ani, o altă armată trufașă s-a apropiat de granițele țării. În fruntea ei se afla regele Lisimah al Traciei elenistice, fost general în armata celui mai mare cuceritor al antichității, Alexandru Macedon. Mândru de oastea lui și încrezut din cauza cuceririlor de până atunci, Lisimah a trecut Dunărea și s-a năpustit cu armata asupra lui Dromichete, convins că o să-l învingă.

Dar lucrurile s-au petrecut cu totul altfel decât și-a imaginat. După o luptă crâncenă, în care armata invadatoare a fost aproape distrusă, regele Lisimah a scăpat doar cu fuga în timp ce fiul său, Agatocle, a căzut prizonier. Desigur, mulți s-au așteptat ca Dromichete să îl ucidă, așa cum se proceda în acele timpuri cu invadatorii prinși. Dorind însă pacea cu Lisimah, Dromichete îl eliberează pe Agatocle, îi dă daruri și îl trimite acasă, cu mesaj de pace. Poate n-o să vă vină să credeți dar regele Lisimah, în loc să fie recunoscător că i-a fost eliberat fiul, a adunat o nouă armată și, împreună cu Agatocle, au trecut a doua oară Dunărea in-

trând pe pământurile geto-dacilor.

Bun cunoscător al vicleșugurilor, Dromichete nu i-a ieșit în cale cu armata sa de data aceasta, ci l-a trimis la Lisimah pe unul dintre generalii săi, pe nume Seuthes, învățat să se prefacă trădător. Ajuns în tabăra dușmână, Seuthes a reușit, cu vorbe meșteșugite, să-l convigă pe regele străin că îl urăște pe Dromichete și că vrea să îl ajute pe Lisimah să îl învingă. Încrezându-se în vorbele spionului lui Dromichete, Lisimah și-a dus armata, pe timp de vară, chiar în câmpia Bărăganului de astăzi, unde nu erau nici râuri, nici fântâni, astfel că în câteva zile armata lui Lisimah ajunsese însetată și epuizată.

Abia acum a apărut și Dromichete cu armata lui și lupta cea mare a început. Obosiți și înfricoșați, oștenii lui Lisimah cădeau ca spițele la treierat. Într-un final, regele Traciei a dat semnal din corn și întreaga armată care mai rămăsese în viață a lăsat armele și s-a predat, cerând îndurare.

După această victorie strălucitoare, pentru a le da o lecție invadatorilor, Dromichete a adunat la un loc toți generalii străini, în frunte cu Lisimah și Agatocle și i-a poftit la o masă specială. Spre uimirea lor, Lisimah și generalii săi au fost serviți în cupe și farfurii din aur și argint, în timp ce regele și nobilii geto-daci au servit masa în cupe și vase din lemn sau corn. Mare a fost mirarea străinilor văzând acest lucru.

Atunci, Dromichete s-a ridicat și le-a spus: “- Pentru ce ați renunțat la traiul îmbelșugat de acasă venind aici, în sălbăticia acestor pământuri? Nu vă era mai bine acolo?”

Rușinat de această lecție de viață, Lisimah și-a cerut iertare pentru toate necazurile pricinuite și a promis că de acum, dacă îi va lăsa liberi, vor fi aliați și prieteni. În zilele care au urmat, Dromichete a purtat discuții lungi cu ceilalți nobili geto-daci care doreau să îi omoare pe toți, ca o plată pentru necazurile aduse de armata invadatoare. Cu greu, Dromichete i-a convins până la urmă că e mai bine să îi elibe-

reze pentru că dacă i-ar fi omorât, urmașii lor ar fi trimis o altă armată să îi răzbune.

Și astfel, Dromichete i-a eliberat pe toți și bine a făcut, pentru că nicicând de atunci încolo nu s-a mai războit cu ei. Ba, mai mult, a primit înapoi de la Lisimah cetățile de la sudul Dunării pe care acesta le cucerise și, în plus, Lisimah i-a mai dat-o și pe fiica lui de soție regelui geto-dac.

Și uite așa, înțelepciunea lui Dromichete a adus din acel moment pace și mai multă prosperitate pentru poporul său. Faptele lui au ajuns imediat după aceea pe buzele tuturor, de la Roma până la Atena și în alte părți ale lumii. Mai mult decât atât, despre înțelepciunea și moralitatea lui Dromichete s-a vorbit sute și mii de ani, până astăzi.

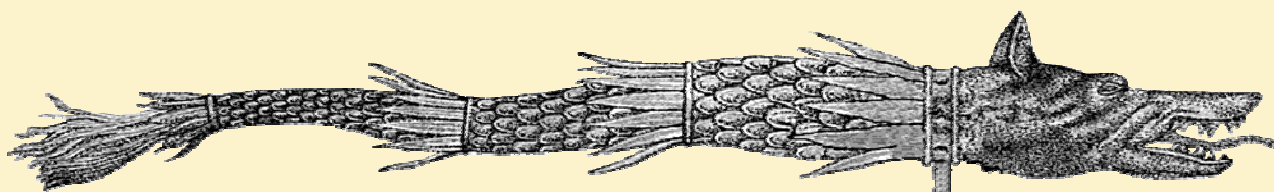
Iată, deci, cum înțelepciunea este uneori mai puternică decât sabia.

**Petran Andrei, după *Povestiri istorice*
de Dumitru Almaș,**

Clasa a VIII-a A

Legenda marelui lup alb

Legenda spune că, în vremuri uitate, un preot al lui Zamolxis cutreiera fără răgaz pământurile Daciei pentru a-i ajuta pe cei care aveau nevoie, transmițând geto-dacilor că Marele Zeu veghea asupra lor. Fără a fi în vârstă, avea părul și barba albe ca neaua, iar credința, curajul și dârzenia sa erau cunoscute nu numai de oameni și de Zamolxis însuși, ci și de fiare. Zeul, dându-și seama de valoarea slujitorului său, îl oprește la el, în munți, pentru a îl avea aproape.

Depart de oameni, preotul continuă să slujească cu aceeași determinare ca și înainte. În scurt timp, fiarele Daciei au ajuns să asculte de el și să îl considere conducătorul lor. Cel mai mult îl îndrăgeau lupii, căci aceștia erau singurii fără conducător, numai foamea ținându-i în haită.

După un timp, Zamolxis vorbește cu preotul său și decide că a venit timpul ca acesta să îl slujească în alt chip, astfel îl transformă în animal. Însă nu în orice animal, ci în cea mai temută și mai respectată fiară a Daciei, într-un Lup Alb, mare și puternic, dându-i menirea să adune toți lupii din codri pentru apărarea țărâmului.

Astfel, de câte ori dacii erau în primejdie, lupii le veneau în ajutor, era de ajuns doar să se audă urletul Marelui Lup Alb și de oriunde ar fi fost, lupii săreau să îi apere pe cei care

le deveniseră frați. Lupul Alb însă era și judecător, pedepsind lașii și trădătorii.

Într-o zi însă, Zeul îl cheamă din nou pe slujitorul său la el, de această dată pentru a-i da posibilitatea să aleagă, pentru ultima oară dacă vrea să rămână lup sau să redevină om. Cu toată mâhnirea pe care o poartă în suflet, știind ce vremuri vor urma, decide să rămână alături de Zeul său, sperând că astfel să slujească mai cu folos ținutul și poporul său.

Cu toată vigilența geto-dacilor, a lupilor și a Marelui Lup Alb, romanii reușesc să se infiltreze în rândurile lor și, în apropiere de marea invazie, sădesc în sufletele unor lași sămânța neîncrederii față de Marele Zeu. Astfel, unii daci încep să se teamă că Zeul nu le va fi alături în marea bătălie, iar trădătorii cuprinși de frică încep să omoare toți lupii ce le ieșeau în cale în speranța că unul din aceștia va fi Marele Lup Alb al cărui cap îl vor putea oferi romanilor în schimbul vieții lor.

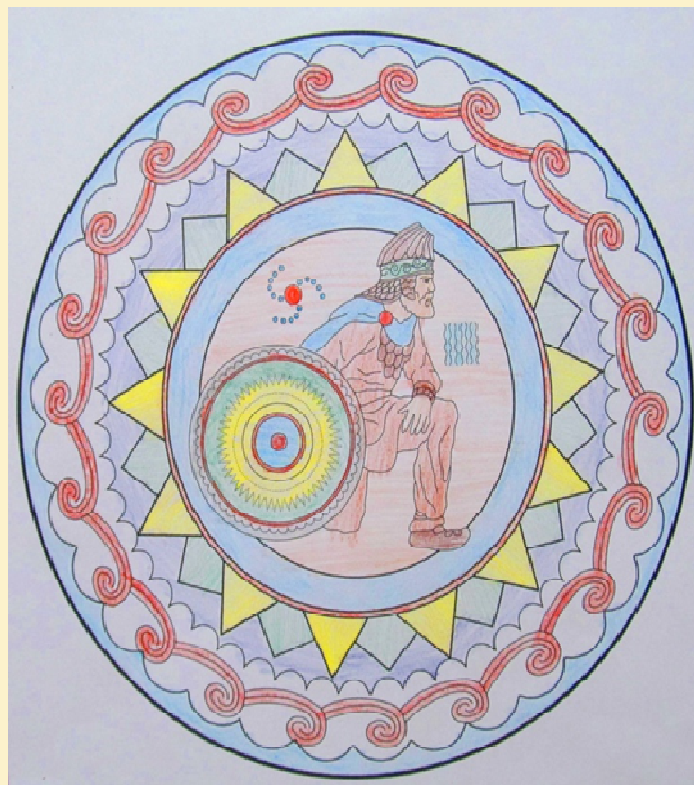
Lupii, câți au mai scăpat fug în inima munților spre a nu mai reveni niciodată în ajutorul fraților ce îi trădaseră. Lupul Alb și Zamolxis se retrag în Muntele Sacru de unde vor privi cu durere în inimi cum geto-dacii vor fi înfrânți de romani din cauza trădării.

Brândușe Andreea, clasa a VIII-a A

Povestea limbii române

A fost odată un popor viteaz, harnic și iubitor de pace. Mai mult decât pământul țării sale nu iubea altceva acest popor, decât pe zeul său suprem Zamolxe. Este, desigur, vorba despre poporul lui Zamolxe, poporul dac, care a trăit cam în același loc în care trăim noi, românii, astăzi, încă cu multe secole î.H., când grecii le spuneau *geți*, iar romanii îi numeau *daci*. Totuși, existența sa pe aceste meleaguri trebuie să fi fost mult mai îndelungată, întrucât dovezile arheologice atestă viețuirea unei civilizații neîntrerupte între Carpați, Dunăre și Marea Neagră încă cu multe mii de ani înainte ca istoria să se scrie în cărți.

Se știe, așadar, că pe vremea regelui dac Burebista (sec. I î.H.), dacii erau un popor puternic și temut de cea mai mare putere a lumii vechi, Imperiul roman, care, în visul său de mărire, dorind să cucerească toate popoarele pământului de la miazănoapte până la miazăzi și de la apus până la răsărit, se împiedicase tocmai de neamul acesta îndârjit al dacilor, care nu se dădea bătut. Ba mai mult, în urma unuia dintre războaie, dacii fiind învingători, le-au pretins romanilor taxe uriașe, ceea ce a adus o mare pată de rușine pe obrazul Imperiului. Astfel, pe când în fruntea Dacilor s-a ridicat Decebal, cu toată dragostea sa de țară și de neam, acesta nu a mai putut face față nesfârșitelor armate romane, conduse de împăratul Traian și după un sângeros și îndelungat război, în anul 106, Dacia a devenit provincie romană.

Flore Filip, clasa a VII-a B

Mandală dacică: Dacul ales din Legenda lui Omu

Roman Andrei, clasa a VII-a A

Legenda unui dac

Ce limbă vorbeau dacii înainte de stăpânirea romanilor, manualele nu ne învață, pentru că de la daci ne-au rămas multe bogății, dar nu și cărți. Dar cine se ostenește să caute, găsește și răspunsuri, pentru că viața și faptele unui popor nu se scriu doar în cărți; și pietrele pot să vorbească despre vremile de demult, dacă știe cineva să le asculte. Pe unde a trecut odată un om, tot rămân niște urme care să ne spună cine a fost și cum a fost. Unde s-a așezat un popor pentru câteva mii de ani, urmele lui nu se pot șterge cu buretele, oricare ar fi stăpânirea nouă care vine asupra sa.

Iată de ce istoria ne obligă să ne uităm cu mai mare atenție la moștenirea lăsată de strămoșii noștri direcți, născuți pe aceste țărâ-muri cu muuult înainte să vină romanii și să își atribuie apoi, ca învingători, toate meritele ci-vilizației.

Dacă ne uităm cu băgare de seamă la zestrea poporului român, apoi vedem că țăranii noștri poartă aceleași straie ca și dacii repre-zentați cu două mii de ani în urmă pe Columna lui Traian, vedem că obiceiurile și tradițiile s-au păstrat aproape intacte dinaintea creștinis-mului, vedem, în general, un popor conserva-tor, care nu și-a părăsit nici pământul, nici lim-ba, oricâte au fost vicisitudinile care s-au abă-tut asupra sa.

Apoi, dacă ne oprim numai asupra lim-bii pe care o vorbim și punem alături toate limbile romanice care se mai vorbesc astăzi, adică limbile popoarelor care au fost odată sub

Zoicaș Larisa, clasa a V-a A,

Mandală dacică: Dac cu steag

stăpânirea Imperiului roman și care, astfel, au fost influențate de limba cuceritorilor, limba latină (franceza, spaniola, portugheza, italiana și româna), observăm că limba italiană – urma-șa directă a limbii latine, se aseamănă cel mai mult cu limba română. Concluzia cea mai la îndemână acum câteva sute de ani, când s-a încercat pentru prima oară lămurirea limbii noastre, a fost că limba română este urmașa directă a limbii latine (cu care se aseamănă foarte mult) și că dacii și-au abandonat limba lor în timpul stăpânirii romane.

Acum, o astfel de teorie nu mai pare la fel de plauzibilă ca acum câteva sute de ani, pentru mai multe motive, pe care vom încerca să le arătăm aici.

În primul rând, stăpânirea romană a durat foarte puțin în provincia Dacia, mai puțin de 170 de ani, când s-a retras definitiv de aici, ceea ce este chiar nesemnificativ în raport cu longevitatea milenară a acestui popor. Dacă ne gândim că după romani, cea mai îndelungată stăpânire asupra neamului nostru au avut-o slavii - care au stat vreo cinci secole la noi, până au fost complet asimilați (din sec. VI până în secolul al XI) și totuși limba română păstrează maxim 10 % cuvinte din limba slavilor, multe dintre ele fiind arhaisme; apoi au venit ungurii, tot pentru vreo cinci secole, iar limba română a păstrat de la aceștia cam 1% din cuvintele sale, iar de la Imperiul Otoman, care s-a făcut stăpân pentru vreo patru secole aici, mai avem tot cam 1% din cuvintele noastre și acelea, majoritatea, arhaisme – nu putem să nu ne întrebăm cum au putut dacii să uite limba lor atât de repede în timpul stăpânirii romane, fără să ne gândim că acest lucru este imposibil, așa cum a gândit și învățatul nostru Constantin Cantacuzino care în secolul al XVII-lea a afirmat că „*dacii, prea marea lor limbă deosebită având, cum o lăsară și cum o lepădară așa de tot și luară a romanilor, aceasta nu se poate socoti, nici crede*”.

În al doilea rând, dacă ne uităm la alte popoare care au fost cucerite de romani, vedem că niciunul dintre acestea nu și-a părăsit definitiv limba sa. Ba mai mult, dacă ne uităm la insula britanică (Anglia), aflată sub stăpânire romană pentru aproape 400 de ani, observăm că, deși cuvinte latinești au rămas în urma romanilor, structura limbii engleze nu a fost afectată, nicidecum romanizată, așa cum se

afirmă, în general, despre limbile popoarelor cucerite de romani. Mai mult, se știe că partea de nord a Daciei nu a fost cucerită de romani, că aici au viețuit neîntrerupt *dacii liberi*, or dacă aceștia au vorbit în tot timpul cât a durat stăpânirea romană limba lor dacă, diferită de cea vorbită de dacii romanizați, ar trebui să existe mari diferențe între limba vorbită în nordul României față de restul teritoriului românesc, însă nu este așa și nu a fost niciodată, fiindcă cele mai vechi atestări ale limbii române vorbesc despre o singură limbă..

Ceea ce se știe astăzi despre bătrâna limbă a dacilor este că era o limbă indo-europeană, din aceeași familie cu limba latină a romanilor, adică erau limbi surori.

Palagi Monika, clasa a V-a A

Războinic dac

Mai știm că limba română, vorbită pe teritoriul pe care au locuit vechii daci, este foarte asemănătoare - deci îndeaproape înrudită - cu limba italiană, urmașa directă a limbii latine. Pentru că teoria uitării propriei limbi de către poporul dac în timpul unei stăpâniri romane nu are nici justificare documentară și nici logică, rămâne valabilă doar teoria înrudirii apropiate dintre limba dacă și limba latină pentru a explica apropierea atât de mare dintre limba italiană și română. Pentru că limba latină s-a păstrat în cărți de demult, iar limba dacă nu a avut această șansă,- doar puține cuvinte dacice fiind menționate de autorii antici străini, nepăstrându-se texte propriuzise în limba dacă -, descinderea limbii române din latină este, într-adevăr, cea mai la îndemână. Dacă, însă, judecăm mai profund lucrurile, ajungem la concluzia că este mult mai probabil ca limba română să descindă direct din limba dacă, limbă înrudită cu latină și, din acest motiv, inseparabile astăzi pentru noi. Mărturii sunt, desigur, pentru că un popor atât de viteaz și de celebru în lumea antică precum cel al dacilor (din neamul mai vechi al tracilor), nu putea să treacă neobservat prin istorie. Sunt destui învățați antici care au spus că dacii vorbeau aceeași limbă sau o limbă înrudită cu romanii, că limba romană

era o limbă barbară pentru greci, (care vorbeau o limbă diferită de a acestora), la fel ca limbile popoarelor dimprejur. De pildă, Platon (secolele V-IV î.H.), Herodot (secolul V î.H.),Cicero (secolul I î.H.), Quintilian și Isidor din Sevilla (secolul I) sunt câțiva dintre marii învățați ai lumii vechi care au arătat ce înseamnă limbile *barbare*, între care se număra și limba tracilor și, mai târziu, limba dacilor. Ei au demonstrat, uneori doar teoretic, alteori cu exemple, că limbile barbare erau tot limbi latine,dar aveau moduri diferite de pronunțare a cuvintelor, că limba vorbită de romani era tot o limbă barbară, spunându-i uneori *rustică*, pentru a o diferenția de latină clasică, literară.

Povestea limbii române este, cum se vede, una foarte veche și foarte încurcată. Totuși, odată ce începi să privești mai adânc, poți să o descurci și să te bucuri mai mult de frumusețea ei. Înțelegi atunci că putem avea ceva al nostru, născut aici, pe acest pământ - o limbă, o cultură și o civilizație – fără să le mai căutăm originea în altă parte, fără a mai fi nevoiți să așteptăm să vină alții ca să se laude cu ceea ce ne-au dăruit.

Prof. Talos Crina

Gânditorul de la Hamangia (jud. Tulcea), aprox. 3000 î.Hr.

Lada cu lacătul ruginit

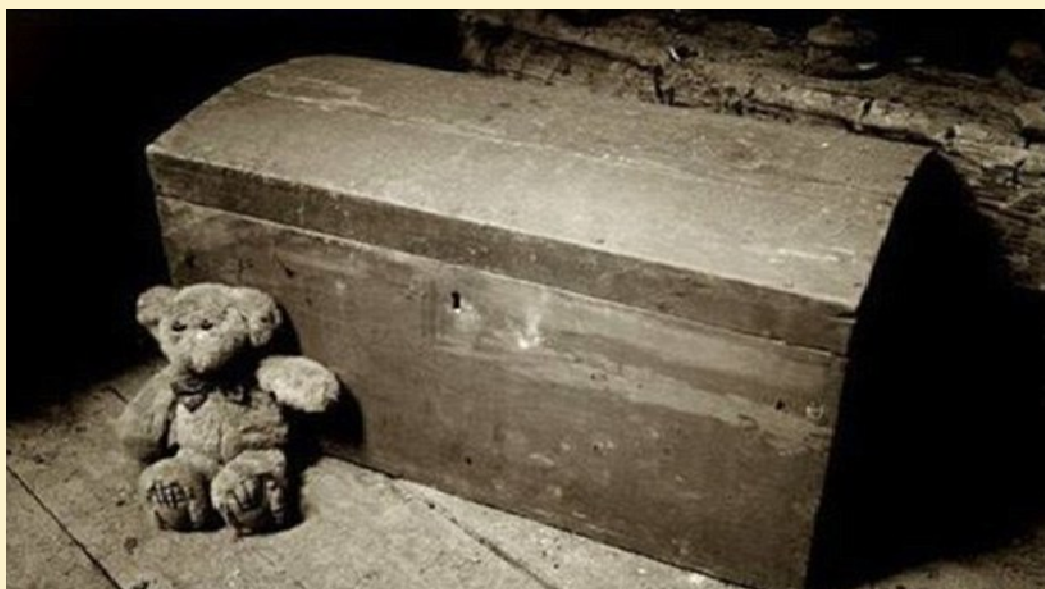
Era seară...stăteam în pat,învelită până în gât cu o pătură pufoasă și catifelată,care îmi amintea de un moment perfect. Momentul acela,dintre frate... și soră. Acel frate care spune povești nemărginite. I-am povestit despre visul meu.Un vis sentimental,ce-mi dădea fiori de câteva zile încoace. Călătoream într-o casă veche,părăsită de oameni. Exploram fiecare încăpere, fiecare raft din bibliotecă, cu intenția de a găsi vreo poză sau ceva informație, oricât de banală despre acea casă.

În capătul întunecat, ce-mi făcea trupul să tremure doar la o simplă privire, într-un colț mucegăit, am văzut ceva straniu, ceva ce nu cred că mai văzusem până atunci. M-am apropiat datorită curajului meu adolescentin...totuși speriată de ce urma să descopăr,găsind...o ladă.

Afurisita aceea de ladă, pentru care mi-am înfruntat atâtea temeri, s-a dovedit a fi, de fapt o vechitură. Însă,ce m-a impresionat la câteva bucăți de lemn legate foarte bine a fost doar un singur obiect ce-i aparținea cu siguran-

ță. Nu mi-am dat seama sigur ce voia să fie, așa că l-am numit lacăt. Ruginit și supărat de la prea multă singurătate...eram atât de convinsă că putea fi în stare să ceară ajutor oricărei persoane. Agitată și plină de optimism (din fire) căutam cu disperare ceva greu,care să distrugă acel lacăt ce mă înfricoșa. Casa era pur și simplu o adunătură de lemne și pietre vechi, șterse parcă de trecerea aprigă a timpului. Priveliștea nu putea transmite mai mult decât sentimente de despărțire și o tristețe zdravănă îți trecea prin fiecare atom al corpului. T

ot ce voiam în acel moment era practic imposibil!...Să salvezi niște lucruri ce au fost deja furate din mâinile omului de către timp,e ceva peste puterile noastre. Însă acel lacăt,care urla cu toată tăria de care putea da dovadă să-i mai acorzi o șansă la supraviețuire, te umplea de putere și totuși...dorința de a vedea ce se putea afla în acea ladă devenea tot mai mare. Eram sigură că tot ce urma să descopăr va fi uimitor.

Am lăsat deoparte fiecare gând ce-mi trecea prin minte și am început să caut. În jurul meu erau doar pagini rupte din cărți. Ceea ce mă punea din nou pe gânduri era biblioteca, plină de colecții de cărți - la care eu doar visez, - iar pe jos erau doar file uzate. Cine locuia aici? Și chiar îi plăcea să citească? Unde își ținea toate aceste cărți, ale căror pagini sunt răsfirate pe fiecare podea a casei?...Îmi puneam întrebări cu carul, deși știam că nu o să primesc niciodată vreun răspuns. Nu în casa aceea...așa că am căutat în continuare și chiar în spatele lăzii, care brusc devenise preferata mea - poate din cauză că era singurul obiect din acel loc cu care aveam impresia că puteam discuta - am găsit un baltag. Oare câte lucruri la care nu mă așteptam, o să mai întâlnesc? Și misterele continuau...Am distrus lacătul cu niciun fel de dispreț, însă am avut nevoie de câteva momente ca să-mi dau seama dacă eu chiar voiam să deschid acea ladă. Mi-am

zis „Gata! Am ajuns până aici..nu se poate să renunț chiar acum, la final”. Am deschis vechitura. Scârțâitul scos de deschiderea capacului era din ce în ce mai puternic în mintea mea. Șocată e puțin spus, dacă ar fi să-mi descriu reacția. Conținutul mă făcea să devin și mai derutată. Tot ce am găsit au fost... niște păpuși vechi din porțelan. Mi-am dat seama că trebuiau să fie foarte importante pentru cine le-a închis acolo, fără niciun pic de strângere de inimă.

Visul s-a terminat, iar eu mă cuibăream din ce în ce mai adânc sub pătura primită de la unchiul meu. Mă gândeam că tot ce văzusem în acel vis va rămâne un continuu mister...apoi fratele meu, drăguț de altfel, s-a aplecat asupra mea și șoptind cu un aer rece, mi-a spus „Ești o fetiță de doisprezece ani, ciudato.”

Susa Georgiana, clasa a VIII-a A

Prea multe întrebări...

CE înseamnă să trăim?

CÂT înseamnă să trăim?

Cât iubim? Cât sperăm? Cât trăim cu adevărat într-o viață de om?

Am ajuns să rezumăm iubirea într-o noapte de amor, speranța într-o rugăciune... Dar cât trăim?

Mă numesc Karin ,acum 14 ani, 2 luni, 9 zile, 6 ore și 37 de minute m-am născut pe planeta Terra. De 14 ani,2 luni,9 zile,6 ore și 37 de minute respir; s-ar presupune că trăiesc. Dar cât am trăit cu adevărat în tot acest timp?

Am trăit primul cuvânt, primii pași, prima aniversare, prima audiție, primul spectacol, am trăit prima întâlnire, prima strângere de mână, primul sărut, prima iubire adolescentină, fluturașii în stomac, mesajele luungi, prima plimbare prin ploaie, prima despărțire, lacrimile „inimii frântă” , cuvintele liniștitoare de „Totul va fi bine, nu merită să plângi! “ ale

mamei, am trăit emoțiile examenelor...

Deci, cât am trăit de fapt din acești 14 ani? Prea puțin...

De ce trebuie să depindem de Timp? De ce trebuie să decidă el în locul nostru? De ce hotărăște timpul ăsta nenorocit când să ne ia din această lumeși nu ne lasă să ne bucurăm pe deplin de ce ne poate oferi fiecare colțișor de viață?

Un om poate trăi cam 40 de zile fără hrană, fără apă, 3 zile și aproximativ 2 minute, fără aer...,dar cât putem trăi fără timp? Exact asta este; nu putem. Toate aceste limite sunt date de Timp. Toate acestea se învârt în jurul Timpului; la fel cum toate planetele se învârt în jurul Soarelui.

De cât timp avem nevoie pentru a ne maturiza? Pentru a înțelege viața? Pentru a trece de la o stare la alta? Pentru a zâmbi? Pentru a mânca o prăjitură?

Mă gândesc uneori că am prea multe întrebări...Că Timpul va trece mult prea repede pentru ca Universul să-mi răspundă la toate...

Și atunci...ce ar trebui să fac?

Să le abandonez și să trăiesc într-o diagramă, să mă supun tuturor regulilor fără a-mi cunoaște rostul? Asta nu ar însemna să mă abandonez pe mine?

Alte întrebări la care nimeni nu-mi va răspunde vreodată... Mai am câteva:

Ce înseamnă să prețuiești timpul? Cum ar trebui s-o fac? Cine mă poate învăța?

Nu am un răspuns,nu?...

Cât timp mai am până nu voi mai avea timp să prețuiesc timpul? Cât timp mai am să iubesc? Cât timp mai am să zâmbesc, să mă

bucur de tot ce-mi poate oferi viața? Cât timp mai am să înțeleg cu adevărat sensul vieții, să mă bucur de tot ce se bucură cei din jurul meu, să plâng alături de ei?

Tot nimic...

Cum ar fi dacă viața însăși s-ar rezuma la a-i cunoaște pe cei din jur și la a petrece timp cu ei?

Cred că la întrebarea asta pot să-mi răspund singură: Dacă ar fi așa, mi-aș petrece tot timpul stând pe o bancă în parc și privindu-i pe toți, încercând să înțeleg ce se ascunde în sufletul lor fără să pun alte întrebări.

Cred că ar fi cel mai bun mod de A TRĂI și A PREȚUI TIMPUL .

Palfi Manuela, clasa a VIII-a A

Universul cosmic

incursiune în universul picturii

Obişnuitul repertoriu tematic întâlnit la concursurile de desene (cum ar fi Tradiții și obiceiuri, Natura, Lumea plantelor, Pământul, Martie sau 8 Martie), prin care copiii claselor de gimnaziu au ocazia să-și evidențieze aptitudinile specific artelor vizuale, în fiecare an de atâta timp, este îmbogățit mai nou cu alte zone care incită. Fără intenția de a desuetiza temele uzuale, pe care încă cu plăcere le *gustăm*, iată că a apărut pe simezele competițiilor artistico-plastice o gamă tematică cu o nouă *sonoritate*: Sistemul Solar și științele spațiale, Ființele umane pe Marte sau Astrobiologia, căutarea vieții în Univers.

Experiența lansării acestui nou concurs, mi-a demonstrat că nu trebuie să anticipez păreri preconcepute privind rezultatul scontat. Trebuie să cred că fiecare experiență practică cu elevii trebuie să aibă loc într-un acord total al încrederii, așteptând să decurgă totul de la sine. Fără multă explicație despre tema concursului, câteva imagini,

Babici-Man Eric, clasa a VIII-a B

Surduc Thomas Daniel, clasa a V-a B

Ciociu Tudor, clasa a VI-a A

eventual un scurt documentar planetar, elevii școlii *I. L. Caragiale* acceptă provocarea aruncându-se în acest experiment cu o poftă nebună.

La prima vedere, tema nu pare ceva complicat: câteva planete, adică cercuri colorate, iar în rest, fondul, în câteva tonuri colorate. Iată că implicarea reală a copiilor ne arată percepția pertinentă a problematicii și documentarea minuțioasă, concretă pe care au făcut-o. Abordările diferite în picturile copiilor ne dezvăluie un spațiu cosmic de o mare profunzime, într-o continuă mișcare sugerând eternitatea și infinitul. Sistemul solar apare când în contraste puternice, când în tonuri estompate, cu traiectoriile diferite ale planetelor, care și ele devin personalizate. Explozii ale asteroizilor, norul format din praful de gaze, Nebu-

loasele, Aurora Boreală, constelațiile sau găurile negre ale soarelui sunt aspecte și ipostaze imaginate de copii.

Universul cosmic pictat de eleva Rettegi Andreea din clasa a VII-a A este o compoziție dinamică. Deplasarea în viteză a planetelor este puternic sugerată prin tușele de pensulă aplicate cu gesturi ferme, agitate în nuanțele diferite ale unei game cromatice minore de albastri.

Infinitul întunecos este invadat de mișcările inevitabile ale astrelor, de traiectoriile eliptice ale planetelor și de limbile incandescente, fierbinți ale materiei aruncate de soare. Toate sunt aplicate de o tușă colorată a lui Ciociu Tudor din clasa a VI-a A, la fel de ferm și dur precum ciocnirile fatale dintre doi meteoriți.

Rettegi Andreea, clasa a VII-a A

Fulep Denisa, clasa a VI-a A

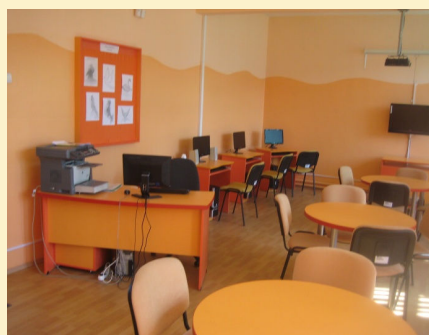
Procedeul grafic pare mai greoi în raport cu acuarela, deoarece este mai mult solicitată musculatura mâinii, prin ritmul repetitiv al trasării hașurii. Astfel o serie de lucrări sunt uneori abandonate sau terminate în grabă cu o abordare superficială. Desenul elevului Surduc Thomas Daniel din clasa a V-a B arată contrariul. Hașura aplicată cu mult rafinament demonstrează plăcerea, răbdarea cu care Thomas a hașurat. În tonuri pale, diferitele culori își ocupă locul potrivit pe suprafața foii, completând spațiul cosmic. Toate zonele cromatice manifestă aceeași direcție, tendință, deci expresie, datorită tipologiei hașurii folosite.

Din calitatea hașurii, deasă și ordonată, aplicată pe suprafețe mici, se vede deja experiența multă la desen a

elevului Babici-Man Eric din clasa a VI-II-a B. Interferența tonurilor de *albastru ceruleum* cu cel de *ultramarin* pe zonele marginale ale compoziției creează transparențe aproape diafane. În contrast cu culorile calde ale planetelor și ale soarelui, plasate în zona centrală, albastrurile se dezvoltă tonal de la cel mai apropiat plan până la cel mai îndepărtat. *Efectul spațial* al culorii își face datoria nu numai în tehnica de apă ci și în cea grafică. Hașură minuțioasă, dezinvoltură în mișcare și totuși siguranță în stăpânirea suprafeței, sunt doar câteva din calitățile și capacitățile prin care Eric a realizat în aceeași imagine, un spațiu infinit eteric, luminos dar și material, concret și tenebros, așa cum este universul cosmic.

Prof. Delia Vancea

Colectivul de redacție

Coordonatori:

- prof. Bogoviț Radu
- prof. Taloș Crina
- prof. Bodea Felicia

Colaboratori:

- prof. Pampa Eugenia
- prof. Mateșan Ionița
- prof. Vancea Delia
- prof. Cusco Claudia
- prof. Șomcutean Crina
- prof. Zetea Marcela
- prof. Pop Mihaela
- prof. Fănățan Teofil
- prof. Buda Lavinia
- prof. Dodin Adina
- prof. Borota Călin

Corectură:

- prof. Taloș Crina

Tehnoredactori:

- prof. Taloș Crina
- Barra Lehel

Grafică:

- Barra Lehel

Desenele din cadrul revistei au fost realizate sub coordonarea prof. Vancea Delia

Mulțumesc tuturor cadrelor didactice și elevilor care s-au implicat cu mult drag și cu multă dăruire în realizarea revistei "Parol"

